

Publisert:
Pål Korneliusen
Redaktør:
Øystein Hage

Desksjef: Ann Elleen Ditlevsen Nygård
Redaktør: Nils Torsvik

fiskeribladetfiskaren.no fbfi.no

FiskeribladetFiskaren arbeider etter Vær varsomhetsplakatens regler for god presseskikk. Mener noen seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres disse til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens faglige utvalg behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. Adressen til PFU er: Primusens gate 2, pb. 48, Sentrum, 0101 Oslo. Tlf: 22415680, faks: 22411980.

FiskeribladetFiskaren

En uavhengig avis for Kyst-Norge

Kvotekomsetning

Regjeringen har fremmet et lovforslag om forenkling av reglene for omsetning av kvoter. Noen vil påstå at dette åpner for fri omsetning av kvoter. Det blir ikke friere, men enklere.

Fiskeriforvaltningen har lenge hevdet at det ikke foregår omsetning av kvoter i Norge, noe de formelt sett kan ha hatt rett i, men noe som rett sett er feil. Båteiere har helt siden fiskeriene ble lukket omsatt kvoter, men har vært nødt til å gjøre det via salg av fiskefartøylene, der fartøylene ofte er tilbakeført til tidligere eier, etter at kvotene er flyttet over på en ny båt. Det har nemlig vært lov å flytte kvoter fra en båt til en annen, når båtene er eid av samme reder, men ikke når kvotene er eid av to forskjellige redere.

Fiskeflåten består av mange ulike båtgrupper, med ulikt driftsgrunnlag. Med et slikt mangfold vil det være behov for tilpasninger når båter skifter eier, eller etter ønske fra båteiere om å styrke driftsgrunnlaget på noen fiskerier, eller kvitte seg med andre. En båt med rettigheter både i seifiske, torskefiske, sildefiske og makrellfiske, kan ønske seg en større spesialisering i ett av fiskeriene. At denne båteieren da

må selge båten sin, for at en ny eier skal kunne flytte kvotene over på sin båt, og deretter selge båten tilbake til den opprinnelige eieren, er meningsløst.

Vi ser ikke den store faren med endringene

Her har fiskeriminister Elisabeth Aspaker gjort det eneste rette - forenklet en prosess som har vært unødvendig tungrodd. Risikoen var at hun i samme slengen ville åpne for andre endringer, som å slippe andre enn aktive fiskere til som eiere av kvoter, eller ta bort regionale bindinger. Dette vil fiskeriministeren vente med til hun legger fram sin stortingsmelding etter Tvetværsutvalgets utredning. Og slik vi ser proposisjonen som hun nå legger fram, er det ikke noe som rokker ved disse forhold her.

En enklere omsetning av kvoter vil imidlertid føre til flere kvotesalg. Hvor fri en slik omsetning er, bestemmes ikke av hindringene i saksprosessen, men av hvem som får lov til å kjøpe kvotene, og hvilke rettsobjekt som kvotene skal knyttes til. Her sier Aspaker at kvotene fortsatt skal være knyttet til et bestemt fartøy, som det skal være en aktiv eier til, og at forvaltningen skal tildele rettighetene til fartøyet. Det vil derfor være kvalifikasjonene ved fartøy og eier som fortsatt vil avgjøre om tillatelsene gis.

Vi ser ikke den store faren for fri omsettelige kvoter, med de endringene som regjeringen foreslår i proposisjonen de nå fremmer for Stortinget. Heller en nødvendig forenkling til en praksis som har etablert seg for omsetning av fiskekvoter. Debatten om hvem som skal få eie fiskekvoter, bør ikke stå om prosess. Heller om lovenes innhold. Den kommer nok med behandlingen av Tvetværsutvalget.

JAPAN: Fiskeflåte ved kai i Japan. ILL.FOTO: LARS KLEIVANE

Look to Japan?

Har vi i Norge, som gjerne blir oppfattet som «verdensmestere i forvaltning», noe å lære av Japan?

GJESTEN

AUDUN IVERSEN

Forsker ved Nofima, Tromsø.

Nofima har nylig hatt besøk av et par japanske forskere som ville lære mer om norsk fiskerinæring, og mer om hvordan vi forvalter våre ressurser. De var spesielt opptatt av makrell, ettersom det er aktuelt å innføre fartøyskvoter (og ikke bare en totalvote som i dag) for deres egne makrellbestander.

Japan har mange av de samme utfordringene som vi har i Norge, med en stor og svært spredt fiskerisektor, som fortsatt har stor betydning for mange samfunns langs kysten. De har fortsatt rundt 200.000 sysselsatte i fiskerisektoren, organisert i rundt 1000 lokale «fiskerlag», som alle har sitt de vil ha sagt om forvaltning og avvikling av fisket. En del av kvotene styres nemlig av regionale myndigheter, som igjen lar «fiskerlagene» styre innsatsen i fisket i sine områder.

En viktig erkjennelse for japanerne er at en ny regulering av fiskeriene ikke kan sees isolert fra samfunnet, og den rollen fiskeriene spiller for sysselsetting og bosetting. De har samme utfordringer

Gjeste-skrivere:

KRIISS
Rokkan Iversen

AUDUN
Iversen

RAGNAR
Tvetværs

TRUDE
Olafsen

ØYSTEIN
Sandøy

HALFDAN
Mellbye

En viktig erkjennelse for japanerne er at en ny regulering av fiskeriene ikke kan sees isolert fra samfunnet, og den rollen fiskeriene spiller for sysselsetting og bosetting

som vi hadde da vi innførte fartøyskvoter: skal man få til en mer effektiv drift i flåten så vil det skje på bekostning av sysselsetting i flåten, som i neste omgang vil påvirke lokalsamfunnene og bosettingen. I den pågående politikkutformingen legger de opp til et «Grand Design», som bygger på fem politikkområder. Miljø- og ressurspolitikken er et selvfølgelig utgangspunkt,

men også økonomi og industripolitikk er viktig. I tillegg skal politikken dekke kultur og forskning, lokalpolitikk og matforsyningssikkerhet.

Målene er dermed både store og mange, og vi kan ikke dy oss for å tenke at her ligger det an til en del av de samme målkonflikter vi har sett i norsk politikk og forvaltning. En modernisering fra mange små og arbeidsintensive enheter vil ha betydning for mange lokalsamfunn, og en effektivisering av flåten kan føre til større «kamp» mellom regioner og press for å utnytte ressursene hardere. Og samtidig mangler japanerne litt av den norske forvaltnings styrker. Den norske forvaltningen bygger på gode data om hva som foregår, med gode systemer for registrering av både fangst og omsetning. Dette gir også forskningen verdifulle data. I teknologilandet Japan har de fortsatt et stykke å gå når det kommer til datafangst; en av forskernes store frustrasjoner var nettopp mangel på data. Fortsatt foregår mye av omsetningen på lokale auksjoner med «white-board data-storage»: prisene noteres på en tavle og viskes bort før neste auksjon... De norske salgslagene er kanskje de som har mest å lære bort.

I Norge går debatten høyt om fiskeriens rolle i samfunnet, hvor vi ser at ulike aktører legger ulik vekt på miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft. Japanerne har kanskje færre av svarene enn oss, men paradoksalt nok har de kanskje kommet minst like langt som oss i å stille de gode spørsmålene, med en ambisjon om en fiskeripolitikk som forener alle disse hensynene. Hvordan de lykkes er en annen sak. Bare tiden vil vise hvem som har mest å lære av hvem.